
Til: Norske Konsertarrangører / GramArt
Fra: Henning Eik Tomren
Saksansvarlig advokat: Marit Barth
Dato: 28. februar 2017

Overordnet vurdering av en potensiell innføring av kulturmomms med lav sats (10 %)

1 Oppsummering

- Innføring av kulturmomms, dvs. moms på konsertbilletter og artisthonorar vil kreve endringer i merverdiavgiftsloven.
- Endringer er foreslått tidligere gjennom Kulturmommsutvalget i 2008. Store deler av musikkbransjen mente da at utredningens konklusjoner bygget på en virkelighet bransjen ikke kjente seg igjen i, og manglet en utredning av konsekvenser for de ulike aktørene i bransjen. Musikkbransjen bør følgelig arbeide for at det gjøres en ny utredning fra lovgivers side, som da skjer basert på bransjens premisser.
- Moms på konsertbilletter medfører ikke automatisk dyrere konsertbilletter ettersom kostnadsbasen kan reduseres.
- Hvor mye kostnadsbasen reduseres varierer fra arrangør til arrangør. Beregninger viser at det er de minste aktørene som kan velge å beholde prisene uendret, mens de største aktørene må legge momsen til på billettprisen for å unngå å tape penger.
- Ettersom artistenes «kunder» vil være arrangørene, vil ikke MVAen som innkreves av artistene være en kostnad på arrangørens side som følge av arrangørens fradragsrett (forutsatt avgiftspliktig arrangør), og artisten kan følgelig forvente honorarer i samme størrelsesorden.
- Som følge av fradragsrett for inngående MVA på artistens hånd, kan artisten samtidig redusere egen kostnadsbase og forbedre resultatet. Resultatforbedringen er ut fra våre beregninger imidlertid relativt beskjeden.
- Resultatforbedringen må også veies opp mot økte administrative kostnader og tidsbruk i forbindelse med MVA-rapportering og regnskapsføring, samt likviditetsbelastning ved sen betaling fra artistens kunder.

- Bransjen må også ta stilling til om de ønsker å arbeide for innføring av en merverdiavgiftsplikt som vil omfatte mange, eller om det ønskes en ordning som kun omfatter de største aktørene, både på arrangør- og artistsiden.

2 Bakgrunn

2.1 Innledning

Norske Konsertarrangører (NKA) tok i januar 2017 initiativ til en rapport fra PwC, der vi ble bedt om å utarbeide en ny betenkning rundt hvorvidt det er fornuftig at konsertarrangører går inn for å få fjernet unntaket i merverdiavgiftsloven § 3-7 som medfører at konsertbilletter ikke omfattes av den ordinære merverdiavgiftsplikten.

Bakgrunnen for henvendelsen er en rapport utarbeidet av Vassdal & Eriksen AS (nå PwC Accounting Bergen) i 2012, på oppdrag fra NKA, hvor vi den gang etter en nærmere vurdering – og på de premisser som ble satt - konkluderte med at unntaket burde videreføres. Mer om 2012-rapporten senere.

I de innledende samtaler med NKA kom det frem at også flere grener av musikkbransjen var interessert i å få utredet konsekvensene av at det ble innført en såkalt «kultur moms». Ulike bransjeorganisasjoner holdt derfor et møte medio januar, hvorpå Norske Konsertarrangører og GramArt ble enige om å gå sammen for å få utredet hvordan «kultur moms» ville slå ut for deres medlemmer, det vil si konsertarrangører og utøvende artister.

Dette som følge av at NKA og GramArt ser at både arrangørleddet og utøverleddet i musikkbransjen henger tett sammen, og at innføring av kultur moms kan gi både gunstige og ugunstige effekter for begge ledd. Organisasjonene anser det derfor som viktig å stå sammen i arbeidet rundt dette for å få en helhetlig vurdering av problemstillingene. Videre er det ønskelig å få på bordet et grundig og godt tallmateriale som grunnlag for de vurderinger og konklusjoner som eventuelt skal gjøres.

2.2 Historisk motstand til innføring av «kultur moms»

Innføring av kultur moms har tidligere vært foreslått. Med «kultur moms» menes det her unntakene for adgang til konserter, samt fremføring av åndsverk (i denne sammenheng for artister), jf. mva-loven § 3-7 (1) og (2).

Kultur momsutvalget, oppnevnt av Finansdepartementet, konkluderte i februar 2008 med at det burde innføres merverdiavgift med lav sats (den gang 8 %) på konsertbilletter. En relativt stor andel av musikkbransjen, herunder både Norske Konsertarrangører (den gang Norsk Rockforbund) og GramArt, engasjerte seg mot dette forslaget. Begrunnelsene for at bransjeorganisasjonene gikk mot forslaget var at organisasjonene mente analysene og konsekvensutredningene av en innføring ikke var grundige nok, og at det ikke var gjort undersøkelser på hvordan en slik innføring ville slå ut for artister og arrangører. Sist, men ikke minst ble det brukt som argument at konsertbilletter allerede var dyre nok og at det ble antatt at en økning i pris ville gi dramatiske konsekvenser i form av lavere besøkstall på konserter, og dermed også lavere honorarer til artistene.

Konklusjonen ble at daværende regjering valgte å ikke innføre merverdiavgift på konsertbilletter eller artisters honorar. Det ble imidlertid med virkning fra 1. juli 2010 innført merverdiavgift med lav sats på billetter til museer og gallerier, fornøylesparker og nærmere bestemte idrettsarrangementer (eliteidrett).

2.3 En bransje i endring?

Musikkbransjen er en bransje som de siste 10-12 årene har gjennomgått en fullstendig omveltning. Ny teknologi har tvunget gjennom nytenking både på plateselskapssiden, distribusjonssiden, innspillingssiden og arrangørsiden. Dette medfører også at bransjen har blitt tvunget til å tenke nytt på flere områder, herunder vil eksempelvis en artist ofte ha flere inntektskilder enn de «historiske» inntektskildene som har vært salg av plater, konsertopptredener og royalty-inntekter.

Konsertarrangører må ta hensyn til at musikk konsumeres på en annen måte enn tidligere, og at publikum kanskje forventer noe mer enn kun konsertopplevelsen. Eksempelvis står økologisk mat og drikke høyt på Øyafestivalens prioriteringsliste, mens andre festivaler som eksempelvis Trænafestivalen og Vinjerock i stor grad også legger til rette for andre opplevelser sammen med musikken. Artister står i mye større grad enn tidligere selv for egne utgivelser, og fungerer i tillegg til å være artister ofte både som eget plateselskap, studio, PR-byrå, og managementbyrå. Flere yter også disse tjenestene til andre artister i tillegg til seg selv.

Kombinasjonen av dette gjør at aktørene i stor grad har omsetning som ikke bare knytter seg til salg av konsertbilletter eller artisthonorarer, men at det også omsettes andre – ordinært avgiftspliktige - tjenester og varer. Kombinasjonen av avgiftspliktig og unntatt omsetning gjør at mange aktører opplever å bruke uforholdsmessig mye tid på vurderinger knyttet til om det foreligger fradragsrett for inngående merverdiavgift på en anskaffelse, ressurskrevende vurderinger av fordelingsnøkler m.v.

Flere aktører har også uttrykt at skattemyndighetene benytter mye ressurser på å overprøve de vurderinger som er gjort, og at det er stor «redsel» for å gjøre feil.

Norske Konsertarrangører og GramArt har gjennom sine respektive medlemsmøter fått inntrykk av at flere av deres medlemmer, som følge av det overstående, nå i større grad enn tidligere er positive til en innføring av merverdiavgift med lav sats (10 %) på henholdsvis konsertbilletter og artisthonorarer og har fremmet ønske om at man ser nærmere på konsekvensene av dette.

Dette har for det første sammenheng med de fleste aktører da vil ha fullt ut avgiftspliktig virksomhet noe som medfører at vanskelige vurderinger rundt fordelingsnøkler og hvorvidt inngående merverdiavgift på en kostnad er fradragsberettiget eller ikke kan unngås. Aktørene vil da ha fullt fradrag for inngående MVA, og må kun holde orden på hvorvidt tjenesten eller varen de omsetter selges med riktig MVA-sats.

For det andre er det en sammenheng med erfaringene musikkbransjen gjorde seg da Kulturmomsutvalget la frem sin rapport. Store deler av musikkbransjen kjente seg den gang ikke igjen i mange av de forutsetninger som Kulturmomsutvalget bygde sine konklusjoner på. Videre følte deler av musikkbransjen at utredningen kom «bardust på» og ikke stemte overens med virkeligheten. Et ønske fra bransjen nå er dermed å være i «førersetet» dersom det skulle bli aktuelt med en ny vurdering av innføring av kulturmoms.

Vår erfaring og oppfatning er også at musikkbransjen har endret seg ganske betydelig de siste 10 årene. Det har blitt mer fokus på profesjonalisering av alle ledd, og bransjeorganisasjoner som NKA og GramArt har målrettet jobbet med kompetanseheving og myndiggjøring av sine medlemmer. Økonomistyring og sunn drift har vært gjennomgående temaer for kurs, seminarer og opplæringsmateriell.

Økt forståelse for forretningsdelen av musikkbransjen antar vi kan være en av grunnen til at «skatt» og «avgift» ikke lengre er noe bransjen er altfor bekymret over.

2.4 Generelt om MVA

Hovedregelen er at enhver næringsdrivende som omsetter avgiftspliktige varer og tjenester for over NOK 50 000 årlig er pliktig til å registrere seg i merverdiavgiftsregisteret. En slik registrering innebærer at man må legge på utgående MVA på salgene, men samtidig at man får fradrag for inngående MVA på anskaffelser knyttet til denne omsetningen.

Som nevnt er det *næringsdrivende* som har registreringsplikt. Som næringsdrivende regnes normalt de som driver for egen regning og risiko, har virksomhet med en viss varighet, og som over tid er egnet til å gå med overskudd. Hvorvidt en virksomhet regnes sin næringsdrivende er en skjønnsmessig vurdering.

Utgangspunktet er videre at all omsetning er avgiftspliktig, med mindre det er særskilte unntak eller fritak i MVA-loven. Når det gjelder kulturnæringen, så finner vi de aktuelle unntakene i MVA-loven § 3-7.

2.5 Unntak for kunst og kultur – merverdiavgiftsloven § 3-7

Det konkrete unntaket som musikkbransjen ønsker å utrede konsekvensene av en endring i er merverdiavgiftsloven § 3-7 (1) og (2) som lyder:

§ 3-7. Kunst og kultur mv.

- (1) *Omsetning og formidling av tjenester i form av adgang til teater-, opera- og ballettforestillinger, konserter, sirkus, omreisende tivolier, dansetilstelninger med levende musikk samt datatreff og lignende arrangementer som er rettet mot barn og ungdom er unntatt fra loven. Unntaket omfatter ikke striptease. Unntaket omfatter programmer, suvenirer og lignende gjenstander av bagatellmessig verdi som omsettes i forbindelse med slike tjenester.*
- (2) *Omsetning og formidling av tjenester i form av kunstnerisk framføring av åndsverk er unntatt fra loven. Unntaket omfatter også tjenester som er en integrert og nødvendig del av framføringen.*

Dette unntaket gjør for det første at salg av konsertbilletter ikke anses som merverdiavgiftspliktig omsetning.

Videre medfører unntaket i andre ledd at artister som opptrer med «kunstnerisk fremføring av åndsverk» også er unntatt fra loven. I vårt tilfelle vil det si at artister som opptrer med fremføring av musikk (åndsverk) ikke skal beregne utgående merverdiavgift på sitt honorar.

Unntaket medfører at verken konsertarrangører eller artister har rett til fradrag for inngående MVA på den del av deres anskaffelser som knytter seg til den unntatte omsetningen.

Dette medfører en økt avgiftsbelastning på denne næringsgruppen, som må prises inn ved aktørenes beregning av konsertbillettpriser og artisthonorarer. De fleste varer og tjenester omsettes med høyt MVA-sats (25 %), slik at innføring av lav sats på utgående MVA for denne næringsgruppen i utgangspunktet vil være lønnsomt og redusere kostnadene. Som vi kommer til nedenfor vil imidlertid dette være noe mer nyansert ut fra ulike innsatsfaktorer som lønn, variasjoner i mengde innkjøpte tjenester som er unntatt MVA mv.

3 Nærmere om vårt mandat

Vi er som nevnt innledningsvis anmodet av Norske Konsertarrangører og GramArt om å gjøre en nærmere vurdering av hvilke konsekvenser vi ser for oss en innføring av kultur moms vil medføre.

Vi vil legge til grunn at det innføres en avgiftsplikt med lav sats (10 %), tilsvarende som for inngang til museer og gallerier i dag

I vårt notat har vi skissert noen overordnede vurderinger knyttet til hvilke muligheter og utfordringer som ligger i at det blir innført kultur moms. Videre ser vi nærmere på hvilke praktiske konsekvenser dette gir, samt gir innspill på ulike modeller for innføring av kultur moms og hvordan disse slår ut.

Vi presiserer at våre vurderinger er gjort på generelt grunnlag og basert på den bransjekjennskap vi besitter. Det er ikke gjort nærmere undersøkelser av tallmateriale enn det som ble gjort i 2012 av Vassdal & Eriksen AS i rapporten som den gang ble utformet til Norsk Rockforbund, og det er heller ikke gjort eksempelvis intervjuer med artister eller arrangører som underbygger våre generelle antagelser og observasjoner.

4 Innføring av merverdiavgift på konsertbilletter og artisthonorar

4.1 Hvordan kan innføring av kultur moms gjennomføres

Hovedregelen i merverdiavgiftsloven er at all omsetning av varer og tjenester er avgiftspliktig, med mindre det finnes særskilte unntak eller fritak. Et «unntak» betyr at en viss type omsetning ikke er omfattet av loven, mens et «fritak» betyr at omsetningen er omfattet av loven, men omsettes med såkalt nullsats, dvs. at omsetningen tillegges 0 % MVA (istedenfor 10 %, 15 % eller 25 % som annen avgiftspliktig omsetning).

Definisjonen av «omsetning» er «levering av varer og tjenester mot vederlag». Det betyr at f.eks. dersom en konsertarrangør leverer en vare (billett) og får et vederlag (penger), så er det omsetning i MVA-lovens forstand. En artist kan levere en tjeneste (opptreden) mot et vederlag (penger) og det vil

også være omsetning. Byttetjenester anses også som omsetning (vare mot vare eller tjeneste mot tjeneste), det behøver følgelig ikke være kontanter som er betalingsformen.

Når det gjelder omsetning av tjenester i form av adgang til konserter, så er det inntatt i merverdiavgiftsloven § 3-7 et unntak for slik omsetning i bestemmelsens første ledd. Teknisk kan innføring av moms på konsertbilletter gjennomføres enkelt ved at «konserter» tas ut av bestemmelsen.

Dette vil imidlertid medføre at konsertbilletter blir avgiftspliktig med alminnelig sats (25 %). Dersom ønsket om innføring av kultur moms med lav sats skal gjennomføres må det også gjøres endringer i MVA-lovens kapittel 5. Eksempelvis kunne «konserter» legges til i lovens § 5-11 (1) om idrettsarrangementer slik at også konserter ble omfattet av lovens lave avgiftssats.

*Merverdiavgiftsloven § 5-11:
§ 5-11.1 Idrettsarrangementer mv.*

(1) Det skal beregnes merverdiavgift med redusert sats ved omsetning, uttak og formidling av tjenester som gir noen rett til å overvære idrettsarrangementer.

For artistenes honorar knyttet til fremføring av åndsverk er det merverdiavgiftsloven § 3-7 (2) som må endres. Unntaket her er imidlertid formulert generelt slik at det er all «kunstnerisk fremføring av åndsverk» som er unntatt. Lovgiver må her ta stilling til om det ønskelig at all slik fremføring skal være omfattet og avgiftspliktig, eller om det kun er musikalske fremføringer som skal unntas.

Er det kun musikalske fremføringer som unntas er det imidlertid etter vårt syn stor risiko for at det vil kunne skape ytterligere problemer rundt grensdragningene, eksempelvis for musikalartister som fremfører dels skuespill og dels musikk. Dette bør bransjen være oppmerksom på i sitt videre arbeid.

En annen problemstilling som knytter seg til moms på artisters honorar vil være hvordan utenlandske artister skal behandles. Mer om dette nedenfor under praktiske konsekvenser.

4.2 Hva vil innføring av kultur moms bety økonomisk for konsertarrangørene

Dagens merverdiavgiftssystem fungerer slik at dersom en næringsdrivende omsetter avgiftspliktige tjenester eller varer for over 50 000 kr i løpet av en 12 måneders-periode, så har man i utgangspunktet en registreringsplikt.

For de aller minste konsertarrangørene – de som arrangerer en og annen sporadisk konsert, eksempelvis en privat hagefestival/vennefestival og lignende – vil ikke beløpsgrensen passeres, og de vil holdes utenfor avgiftssystemet. Skulle beløpsgrensen passeres er det ikke sikkert de vil regnes som «næringsdrivende», og dermed også unngå registrering.

I rapporten utarbeidet av Vassdal & Eriksen AS for Norsk Rockforbund i 2012, ble det konkludert med at dersom publikum betalte momsen på billettene, så ville innføring av MVA lønne seg for arrangørene, forutsatt at billettsalget holdt seg på sammen nivå.

Dersom arrangørene selv skulle ta MVA-regningen, dvs. at billettprisen ikke skulle økes, var konklusjonen at det kun var de mindre aktørene som ville bedre resultatet sitt. Når det gjelder de

større aktørene viste det seg at disse etter all sannsynlighet ville redusere sine resultater dersom de selv skulle ta MVA-kostnaden knyttet til billettsalget.

At det var et skille mellom de minste og de største aktørene skyldtes i stor grad at mye av kostnadene de større aktørene har var ikke-avgiftsbelagte kostnader som lønn til ansatte og artisthonorarer, samt varer som var omfattet av deres ordinære MVA-registrering. De større aktørene har også i stor grad fra før delvis fradragsrett for fellesanskaffelser fordi de også har en del avgiftspliktig salg av f.eks. mat og drikke slik at effekten av innføring av full fradragsrett for inngående MVA ble mindre. Innføring av kulturmomms medfører følgelig for disse kun at en større andel av omsetningen vil være innenfor avgiftsområdet.

Konklusjonen i 2012 var dermed at det var de minste aktørene som tjente mest i kroner og øre på innføring av moms på konsertbilletter, men at det samtidig ville påføre disse aktørene rapporteringsplikter som ikke samsvarte med de økonomiske fordelene de ville oppnå som var relativt beskjedne.

Oppsummert kan vi dermed konkludere med at dagens konsertarrangører vil forbedre resultatet sitt dersom det innføres MVA med lav sats (10 %) og momsen belastes publikum. For de mindre aktørene vil også resultatet forbedres også for det tilfelle at de selv dekker momsen helt eller delvis. For de største aktørene vil lønnsomheten bero på at publikum dekker momsregningen, og at billettsalget opprettholdes som før.

Det samme vil sannsynligvis gjelde dersom «lav sats» økes til 15 %, som foreslått av Scheel-utvalget, ettersom storparten av kostnadene som belastes en arrangør vil være med ordinær momssats (25 %).

Et viktig moment å ta med inn i debatten er dermed at innføring av MVA med lav sats på konsertbilletter ikke nødvendigvis vil medføre dyrere konsertbilletter i alle tilfeller.

Videre er det et viktig moment at de aktører som i dag er MVA-registrerte for ordinær avgiftspliktig omsetning vil få mindre administrativ byrde som følge av at det ikke lenger vil være nødvendig å foreta vurderinger av hvorvidt en anskaffelse er til bruk i den avgiftspliktige delen av virksomheten, den unntatte delen av virksomheten, eller til begge. Benyttes den til både unntatt og avgiftspliktig del av virksomheten må det i dag også tas stilling til hvor stor del anskaffelsen benyttes i de respektive virksomhetsområder, noe som ofte er en vanskelig og tidkrevende vurdering.

4.3 Hva vil innføring av MVA på artisthonorarer si økonomisk for artister?

Vi kan med rimelig sikkerhet legge til grunn at det ikke vil bli innført avgiftsplikt på en artists honorar, uten at også konsertbilletter blir avgiftspliktig.

Dersom artisthonorarer blir avgiftspliktig, vil ikke momsen som belastes arrangør fra artistens side bli noen kostnad for konsertarrangøren. Den avgiftspliktige konsertarrangøren vil på sin side ha fradragsrett for momsen som kreves inn fra artistens side. I motsetning til vurderingen som må gjøres på arrangørens hånd med tanke på problemstillingen rundt økt billettpris vil dermed ikke artisthonoraret i utgangspunktet måtte nedjusteres som følge av innføring av avgiftsplikt på honoraret.

I de tilfeller hvor en artist skal opptre hos en arrangør som ikke er avgiftspliktig, vil imidlertid MVAen bli en kostnad på arrangørens hånd, og det vil bli dyrere for arrangør å leie inn den aktuelle artisten.

Alternativt må artisten gå med på å redusere sitt honorar, slik at totalkostnaden for arrangør blir lik som om artisten ikke var avgiftspliktig. Dette kan virke konkurransevridende.

Vi kan dermed gå ut fra at for de fleste profesjonelle artister, som opptrer hos profesjonelle arrangører, så vil ikke momsensom skal kreves inn bli en kostnad for arrangør, og dermed heller ikke påvirke inntektsbildet til artistene nevneverdig.

Dette kan virke konkurransevridende i den forstand at det for konsertarrangører som ikke er avgiftspliktige, vil være rimeligere å leie inn artister som ikke er avgiftspliktige. Avhengig av hvordan en eventuell kulturmomms innføres kan det dermed få ulike ringvirkninger som det er vanskelig å si hvordan vil slå ut. Vi kan eksempelvis få et scenario hvor konsertarrangører som ikke overstiger beløpsgrenser for MVA-registrering, i større grad vil booke artister som også er under beløpsgrensen for avgiftsregistrering. Dette kan slå ut positivt for mindre band i oppstartsfasen, da det kan bli lettere for disse å få spillejobber. Samtidig kan det bli vanskeligere for disse mindre festivalene å trekke folk ettersom de kanskje ikke har råd til å leie inn større trekkplaster (MVA-registrerte artister) til programmet. Dette kan igjen kan føre til færre «småfestivaler» og dermed i realiteten et vanskeligere marked for mindre band å få spilletid i. Dette er vurderinger bransjen må gjøre i sitt videre arbeid.

En slik konkurransevridende effekt kan muligens bøtes på ved en «frivillig» MVA-registreringsordning hvor det er artistens oppdragsgivers avgiftsstatus som avgjør hvorvidt en frivillig registrert artist skal fakturere med tillegg for MVA eller ikke. Dette bør imidlertid utredes ytterligere.

Artistene vil ved innføring av avgiftsplikt på sine honorarer oppnå fullt fradrag for inngående kostnader knyttet til den avgiftspliktige konsertvirksomheten.

Utøvende artister i dag har ofte et sammensatt inntektsbilde, med inntekter fra rettighetsutnyttelse, konsertvirksomhet, salg av merchandise og ofte også eksempelvis undervisning.

Spørsmålet blir dermed om en innføring av avgiftsplikt på artisters fremføring av åndsverk i praksis vil medføre at artister i større grad enn før får «delt» omsetning, og dermed må forholde seg til fordelingsnøkler mv. slik mange arrangører må gjøre i dag. Det kan også tenkes at det vil medføre at artistene får en enklere hverdag i form av at de i dag har «delt omsetning» som følge av f.eks. merchandise-salg, slik at all omsetning blir avgiftspliktig. Ved innføring av MVA på all omsetning artistene har vil det kunne medføre at disse slipper å forholde seg til fordelingsnøkler, herunder at de slipper å ta stilling til om en anskaffelse hører til den ene eller den andre delen av virksomheten.

Dette beror på om også de øvrige unntatte inntektskildene en artist har skal gjøres avgiftspliktige, dvs. også «opphavsmannens omsetning av egne kunstverk og opphavsrett til egne litterære og kunstneriske verk». I så tilfelle vil artistene også måtte svare MVA av honorarer utbetalt fra eksempelvis TONO.

Forutsatt at samtlige av inntektskildene en artist har omfattes av merverdiavgiftsloven vil det kunne kreves fradrag for all inngående MVA på virksomhetens kostnader, dvs. at eksempelvis vil inngående MVA på innkjøp av musikkinstrumenter og lydutstyr vil kunne fradragsføres. I tillegg vil artisten kunne fradragsføre inngående MVA på regnskapsfører, revisor, husleie (om aktuelt) mv.

Vår klare anbefaling er at man ser nærmere på de faktiske økonomiske konsekvensene for artister av ulik størrelse og innenfor ulike sjangere, og veier dette opp mot de praktiske konsekvensene nedenfor.

4.4 Våre beregninger knyttet til artisters fradragsrett

Vi har i forbindelse med denne rapporten gått gjennom regnskapene til tre norske band/artister, som omsetter henholdsvis for ca. NOK 1 200 000 årlig, NOK 1 800 000 årlig og NOK 7 000 000 årlig og simulert 100 % momsfradrag hos disse. Av disse artistene turnerer en artist hovedsakelig i utlandet, en artist hovedsakelig i Norge, og den siste artisten ca. 50/50 % i utland/Norge. Det vesentlige av inntekter er hos alle artister honorarer for liveopptredener.

I våre beregninger har vi forutsatt at inntektene opprettholdes på samme nivå.

Det vi ser er at artistene ville forbedret resultatene før skatt med NOK 22 000, NOK 26 000 og NOK 40 000. Ettersom vi ikke har gjennomgått hvert enkelt bilag, men kun gått gjennom hovedbokposteringene og basert oss på bilagstekstingen tar vi forbehold om at det er noe feilmargin i beregningene, men vi mener likevel det overordnede bildet er riktig.

Resultatet er i tråd med Kulturmomsutvalgets konklusjon i 2008 om at det ikke er noen vesentlig avgiftskumulasjon på artistens hånd, dvs. at det ikke er stor grad av «skjult moms» som må dekkes inn over artistens avgiftsunntatte honorar.

Vi kan legge til grunn at det er band som turnerer mye i Norge som vil oppleve størst effekt av innføring av MVA på artisthonorar da disse i større grad vil bli belastet norsk fradragsberettiget moms i forbindelse med overnatting og transport.

4.5 Praktiske konsekvenser for arrangørene og artistene

Innføring av kulturmoms betyr i utgangspunktet at alle arrangører eller artister som omsetter konsertbilletter eller mottar honorarer for over NOK 50 000 (NOK 140 000 for veldedige og allmenntilgjengelige organisasjoner) i løpet av en 12 månedersperiode er pliktig til å registrere seg i merverdiavgiftsregisteret, samt kreve inn MVA på konsertbillettene som selges (forutsatt at moms innføres etter dagens regler for ordinær registrering, mer om dette nedenfor).

Utgangspunktet er at den avgiftspliktige må sende inn MVA-melding (tidligere «omsetningsoppgave») annenhver måned, dvs. 6 ganger i året. Dersom den avgiftspliktige omsetter for mindre enn NOK 1 000 000 årlig kan man etter ett år søke om å få levere årlige MVA-meldinger. Søknad blir normalt innvilget, forutsatt at samtlige MVA-meldinger det foregående år er sendt inn i tide og skyldig moms betalt innen forfall.

Dersom en MVA-melding ikke leveres innen fristens utløp (1 måned og 10 dager etter terminslutt), og heller ikke leveres inn etter purring, er det normalt at skattekontoret skjønnsmessig fastsetter den antatte omsetning og krever inn MVA på bakgrunn av denne.

Noe av hovedårsaken til at Vassdal & Eriksen AS i 2012-rapporten konkluderte med at moms på konsertbilletter kunne være uheldig for de minste aktørene var nettopp frykten for at disse ikke ville ha kapasitet til å håndtere løpende rapporteringsforpliktelser på en tilfredsstillende måte, og dermed kunne ende opp med store avgiftskrav som følge av slik skjønnslikning.

For aktører som har delt omsetning i dag, dvs. både inntekter fra konsertbillettsalg, og fra eksempelvis mat og drikke, vil innføring av moms på konsertbilletter kunne gi betydelige forenklinger. All omsetning vil i så tilfelle bli avgiftspliktig, hvilket innebærer at slike arrangører kan kreve fullt fradrag

for all inngående MVA, også på såkalte «fellesanskaffelser» som regnskap, revisjon mv. Dette vil dermed gjøre beregning av fordelingsnøkler unødvendig, og mye av den usikkerhet som rår i bransjen i dag unngås. Aktører som allerede er MVA-registrert vil heller ikke bli ilagt noen økt administrativ byrde.

For artister vil effekten av innføring av MVA på honorarene være avhengig hvor turnévirksomheten foregår, samt hvilke øvrige inntektskilder disse har.

Mange utøvende artister i dag har også andre inntektskilder enn ren konsertvirksomhet, eksempelvis er det ikke uvanlig at mange underviser i tillegg til musikkvirksomheten. Undervisning er unntatt fra avgiftsplikt, hvilket vil medføre at en artist som både mottar honorarer for opptredener og samtidig underviser vil få «delt» omsetning. Andre grensedragninger som kan bli nødvendige å gjøre er som nevnt ovenfor for eksempelvis musikalartister, som da må avgrense musikkvirksomheten mot skuespill/dans (forutsatt at ikke slike opptredener samtidig blir gjort avgiftspliktig).

En annen – antagelig uønsket – effekt som vil oppstå dersom det innføres MVA på artisters honorar, er at også utenlandske artister på turné i Norge vil kunne bli registreringspliktig her dersom honoraret overstiger NOK 50 000. Dette kan gi praktiske utfordringer knyttet til registrering og rapportering, og i verste fall medføre at det blir vanskeligere å få store utenlandske navn til Norge. Vi antar imidlertid at denne utfordringen kan løses eksempelvis ved merverdiavgiften «prises inn» i artistskatten i dag. Dette krever imidlertid visse tilpasninger i MVA-loven som lovgiver må håndtere, og i den sammenheng vurdere nærmere om en slik løsning gir uønskede tilpasningsmuligheter.

Et siste viktig moment som kan gi store utslag for artister i praksis er at den moms som er innkrevd ved utstedelse av faktura, faktisk må innbetales til staten ved neste termins forfall, uavhengig av om betaling er mottatt eller ikke. Dette betyr eksempelvis at dersom en festival som artisten har opptrådt på ikke har betalt fakturaen innen neste MVA-termins forfall (en måned og 10 dager etter terminutløp), vil artisten måtte betale inn merverdiavgiften som er innkrevd likevel.

Dersom eksempelvis artisten som har inngått kontrakt med festivalen har hatt med seg innleide musikere som fakturerer artisten for sitt honorar, får dette følgevirkninger ved at også de innleide musikerne må betale den moms de har innkrevd fra artisten til staten, selv om de ikke har fått betalt fra artisten som hadde kontrakt med den aktuelle festival.

4.6 Kort om ringvirkninger for andre deler av bransjen

Innføring av moms på konsertbilletter og/eller moms på honoraret til artistene vil få ringvirkninger for også andre enn sluttbrukerne (publikum). I dag er eksempelvis innleie av lydutstyr/backline ansett for å være unntatt avgiftsplikt så lenge det følger med en person som styrer lyd/lys. Dette har sammenheng med at lys/lydteknikerens innsats anses for å være en nødvendig og integrert del av fremføringen av åndsverk som foregår på scenen og dermed har selvstendig verkshøyde.

Selskaper som leier ut slik backline med tilhørende personell har dermed også «delt» omsetning i dag, og kun delvis fradragsrett for inngående MVA. Her ser vi at utleier ofte «tilpasser» seg hvem som er leietaker, ved å enten leie ut med tilhørende teknikere, eller uten, avhengig av leietakers avgiftsplikt, og også avhengig av egne ønsker med tanke på egen fradragsrett. Det var neppe lovgivers intensjon.

Dersom fremføring av åndsverk (artisthonorar og/eller konsertbilletter) blir avgiftspliktig, vil utleier av lyd/lydutstyr kunne belaste enten arrangør eller artist med sitt honorar med tillegg for MVA uten at

det blir en ekstra kostnad for leietaker. Utleier kan dermed oppnå full fradragsrett for inngående MVA på sine anskaffelser, noe som vil redusere kostnadsbasen, og dermed også kunne redusere leieprisen for de som skal leie utstyret.

Artistformidling gjøres ofte av bookingagenter. Deres virksomhet er også p.t «unntatt» avgiftsplikt etter MVA-loven 3-7 (2), hvilket medfører at bookingagenter ikke får fradrag for inngående MVA.

Dersom bookingagentens arbeid blir avgiftspliktig, vil det medføre fradragsrett for inngående MVA og følgelig lavere kostnader og potensielt økt bunnlinje. For artistens del vil det ikke medføre noen ekstra kostnad, som følge av at de har fradrag for inngående MVA knyttet til sin konsertvirksomhet.

Managementtjenester er som utgangspunkt avgiftspliktig. Momsen på slike tjenester har tidligere blitt en kostnad for artistene som benytter dem. Dersom artistene får fradragsrett for inngående MVA på sin virksomhet, vil det kunne medføre at flere tar seg råd til å benytte management i sin virksomhet. For management som i dag også tilbyr bookingtjenester til sine artister vil innføring av kulturmomms medføre at de slipper å gjøre en vurdering av hvordan de skal splitte sitt honorar fra artisten.

Innføring av merverdiavgift på konsertbilletter og artisthonorarer kan dermed få positive ringvirkninger for mye av støtteapparatet rundt artistene i form av at disse enten også kan bli omfattet av merverdiavgiftsloven og dermed kunne redusere kostnadsbasen sin, eller at det vil være lettere å selge avgiftspliktige tjenester til artister/arrangører ettersom disse vil få fradrag for merverdiavgiften, og dermed redusere innkjøpsprisen på tjenestene med opptil 25 %.

4.7 Oppsummering/konklusjon

4.7.1 Innføring av MVA på konsertbilletter

Som vi ser over er det både fordeler og ulemper ved innføring av MVA både på konsertbilletter og på artisthonorar (og eventuelt andre relaterte inntektskilder en artist har).

Etter vår mening er det gode grunner som taler for at konsertbilletter bør være omfattet av loven og avgiftspliktig, forutsatt at bransjen faktisk ønsker det.

Dette vil føre til at konsertarrangører likestilles med museer/gallerier/fornøylesparker. Arrangørene vil kunne oppnå fullt fradrag for inngående MVA, og dermed slippe å forholde seg til beregning av fordelingsnøkler, herunder ta stilling til hvilke anskaffelser det er fradragsrett for, eller hvilke anskaffelser som skal behandles som «fellesanskaffelser».

For offentlige kulturhus, som også får refundert MVA gjennom kompensasjonsordningen for offentlig virksomhet, vil innføring av MVA på konsertbilletter også medføre forenklinger og økt fradragsrett.

Det største ankepunktet mot innføring av kulturbilletter har tradisjonelt vært at billettene blir dyrere.

Argumentasjonen fra bransjen i 2008 gikk på at forslaget ikke var godt nok utredet, og at de fleste aktørene i realiteten ville tape på innføring av kulturmomms. Beregningene gjort av Vassdal & Eriksen AS i 2012 viser at det ikke nødvendigvis er riktig. Som følge av at arrangøren får fradragsrett for inngående MVA, vil bunnlinjen for mange aktører bedres, selv om arrangøren selv dekker MVAen på billetten, dvs. sitter igjen med et lavere inntektsbeløp enn før. Vi presiserer at kostnadsbildet varierer

fra arrangør til arrangør, slik at dette vil slå forskjellig ut for alle, og som beregningen den gang viste ville større aktører måtte belaste publikum med MVAen for å ikke redusere eget resultat. Større aktører har imidlertid allerede som regel annen avgiftspliktig omsetning og må bruke mye ressurser på beregninger av fordelingsnøkler, samt vurdere hvorvidt en anskaffelse er til bruk i den ene eller andre delen av virksomheten. Ved å slippe å gjøre disse vurderingene, vil det administrative arbeidet reduseres, noe som kan medføre kostnadsreduksjoner som igjen kan påvirke billettprisen.

Videre har det vært et ankepunkt at de minste aktørene vil bli pålagt en stor administrativ byrde ved å måtte forholde seg til MVA-reglene. Dette kan imidlertid løses gjennom valg av modell for innføring av MVA. Mer om dette nedenfor.

4.7.2 Innføring av MVA på artisters honorar

Når det gjelder hvorvidt innføring av MVA på artisters honorar for fremføring av åndsverk er hensiktsmessig er vår konklusjon at dette er noe mer usikkert.

For det første medfører det at flere artister vil få «delt» omsetning og dermed få samme problemer som konsertarrangører har i dag med tanke på beregning av fordelingsnøkler mv.

For det andre vil det kunne gi uheldige virkninger ved at utenlandske artister blir avgiftspliktige for sin omsetning i landet.

Videre vil det medføre at en rekke artister får rapporteringsplikter gjennom året som må håndteres korrekt i henhold til gjeldende regelverk. På den ene siden kan dette være positivt for artistene, da de løpende gjennom året må forholde seg til regnskapet og rapporteringsfrister. En stor andel av artister i dag er organisert gjennom egne enkeltpersonforetak eller deltakerlignede selskaper og håndterer regnskapet en gang i året i forbindelse med selvangivelseslevering i mai påfølgende år. Ved at disse må rapportere regnskapsstall løpende gjennom året vil det dermed bli mindre arbeid med forrige års regnskap når det nærmer seg selvangivelsesfristen påfølgende år ettersom man da vil være a jour med regnskapsføringen.

På den andre siden er det grunn til å tro at mange artister - og kanskje i hovedsak artister med relativt høye inntekter, men ikke store nok inntekter til at de har et profesjonelt støtteapparat rundt seg – vil kunne bli skadelidende av dette og måtte benytte mye ressurser og energi på å håndtere de to-månedlige rapporteringsforpliktelsene. I forlengelsen av det er det en viss risiko for at resultatet blir manglende leveringer og påfølgende skjønnsfastsettelse av MVAen fra skattekontorets side.

Det er også grunn til å tro at artistenes kostnadsside knyttet til konsertvirksomheten ikke er like høy som hos konsertarrangører, slik at artistene får lavere «utbytte» av at det innføres MVA på deres honorarer. Som nevnt over viser våre beregninger ved gjennomgang av regnskapet til tre profesjonelle artister/band i forskjellige segmenter at fradragsrett for inngående MVA vil redusere kostnadene marginalt. Resultatforbedringen må også veies opp mot økt administrativ byrde, samt likviditetsrisiko som oppstår ved sen betaling fra kundene. Vi presiserer at det ikke kan trekkes noen entydig konklusjon basert på tre tilfeldige artister, men at dette kan tyde på at det ikke nødvendigvis vil være noen vesentlig resultatforbedring knyttet til fradragsrett for inngående MVA på artistens hånd.

En artist som også arrangerer egne konserter vil, dersom det innføres MVA på konsertbilletter, men ikke på artisthonoraret, få «delt omsetning». Vi er imidlertid av den oppfatning at artister som arrangerer egne konserter i så stort omfang at det utgjør «næringsvirksomhet» og dermed har avgiftspliktig omsetning, vil kunne håndtere det ved å leie inn en regnskapsfører til å håndtere

rapporteringsforpliktelsene. De aller største artistene vil også kunne opprette egne selskaper som står for konsertarrangementene, slik at «artistselskapet» kun driver med artistvirksomheten. Det vil likevel kunne oppstå grensetilfeller som kan skape problemer for artister i mellomstadiet. Mer om hvordan de minste aktørene kan «skånes» nedenfor.

For ikke-avgiftspliktige artister som arrangerer konsert i samarbeid med en avgiftspliktig arrangør, er det også mulig å gjøre lovlige tilpasninger ved at det er arrangøren som står for det avgiftspliktige billettsalget, men at artisten tar «risiko» ved at artistens honorar justeres etter antall besøkende. Dette blir dermed likt en relativt ordinære «dørdealer» i dag.

5 Ulike modeller for innføring av MVA

5.1 Generelt

I det følgende vil vi skissere våre overordnede tanker rundt ulike modeller for innføring av kulturoms. Flere av modellene kan være vanskelig å få gjennomslag for politisk, særlig fordi de kan antas å favorisere kulturnæringen, og kanskje også musikknæringen generelt. Vi ønsker likevel å nevne disse variantene, da vår forståelse av vårt oppdrag er å skissere hvilke muligheter som finnes, og dermed også hvilke muligheter bransjen kan arbeide for å få gjennomført.

Når det gjelder selve registreringsplikten, så er det som nevnt innledningsvis en forutsetning at grunnvilkårene for registreringsplikt er til stede. Det er etter merverdiavgiftsloven § 2-1 «næringsdrivende» som er registreringspliktige, såfremt de har avgiftspliktig omsetning som overstiger beløpsgrensen i løpet av en 12 måneders periode.

En arrangør som arrangerer konserter på hobbybasis, eller lager hagefestival for venner og familie en gang i året, vil normalt ikke regnes som «næringsdrivende» og dermed aldri bli registreringspliktig. Nøyaktig hvor grensen går er skjønnsmessig, og tradisjonelt vurderes det slik at dersom virksomheten drives for egen regning og risiko, har en viss varighet og er egnet til å gå med overskudd, så er det næringsvirksomhet. Dette betyr også at artister som sporadisk arrangerer en og annen konsert på egen hånd eller i samarbeid med en klubb eller arrangør, ikke nødvendigvis ville blitt avgiftspliktige for disse enkeltstående arrangementene.

Vi forutsetter at de aktører det er snakk om her er næringsdrivende i større eller mindre skala.

Videre vil de ulike modellene ikke være aktuelle for de som allerede er ordinært MVA-registrerte i dag. Ettersom de allerede er MVA-registrerte vil en innføring av kulturoms kun medføre at en større del av deres omsetning blir avgiftspliktig.

5.2 Ordinær registrering

Det første alternativet er at man følger de ordinære regler for når en virksomhet blir avgiftspliktig. Det betyr at så snart man har hatt over NOK 50 000 i avgiftspliktig omsetning innenfor en 12 månedersperiode, så er man forpliktet til å registrere seg i merverdiavgiftsregisteret og dermed kreve inn MVA på den avgiftspliktige omsetningen.

En slik ordning vil kreve få endringer i dagens regelverk, og vil være enkel å forholde seg til med tanke på at registreringsplikten og dens følger er kjent for de fleste profesjonelle aktører, og det vil være enkelt å få rådgivning knyttet til MVA-registrering mv.

Ulempen med en slik ordning er at den vil omfatte også mange av de minste aktørene og i realiteten pålegge aktører som p.t ikke benytter regnskapsfører eller revisor et behov for det. I tillegg gir det en ekstra administrativ byrde på aktørene, noe som i større grad vil påvirke de minste aktørene.

5.3 Forhøyede beløpsgrenser for registrering

Et alternativ er at det innføres forhøyede beløpsgrenser for kulturmomsten. I dag praktiseres det i tillegg til den ordinære beløpsgrensen på NOK 50 000, en beløpsgrense på NOK 140 000 for ideelle og allmenntillegge organisasjoner, og en beløpsgrense på NOK 3 000 000 for idrettsarrangementer som ikke er enkeltstående.

Dersom en virksomhet som har kun har omsetning som omfattes av «kulturmomsten» først blir avgiftspliktig ved omsetning over NOK 140 000, vil det «skåne» de aller minste aktørene fra å bli avgiftspliktig for sin omsetning. Det kan imidlertid stilles spørsmålsteget ved om beløpsgrensen er høy nok. Ved gjennomgangen Vassdal & Eriksen AS gjorde i 2012 hadde selv de minste aktørene – klassifisert som «sporadisk amatørarrangør» i rapporten – omsetning på rett i underkant av NOK 200 000 og ville dermed sannsynligvis blitt omfattet av en beløpsgrense på NOK 140 000. Det har vært diskutert om denne beløpsgrensen skal heves, noe som har møtt motbør. I siste NOU om delingsøkonomi lagt frem i begynnelsen av februar 2017, er det heller ikke funnet grunn til å foreslå at beløpsgrensene skal økes.

Å arbeide for en økning av beløpsgrensen kan imidlertid være en mulig vei å gå. Nøyaktig hvor beløpsgrensen bør ligge må vurderes nærmere ved innhenting av tallgrunnlag, eksempelvis fra bransjeorganisasjonenes medlemmer hvoretter det vurderes hvor beløpsgrensen bør legges.

Det som kan sies med sikkerhet er at dersom den høyere beløpsgrensen på NOK 3 000 000 velges, vil de aller fleste mindre aktører gå klar av registreringsplikten.

Det vil da kun være de større og mer profesjonelle aktørene som vil bli avgiftspliktig for sin virksomhet. Aktører i denne størrelsesorden – både arrangører og artister – vil etter all sannsynlighet allerede ha avgiftspliktig virksomhet allerede, enten i form av salg av mat/drikke, sponsorater, eller i form av platesalg, merchandise og andre effekter. Innføring av kulturmomst vil i disse tilfellene sannsynligvis kun forenkle hverdagen for aktørene, og for mange føre til at de ikke lengre har «delt» omsetning, men kan fradragføre inngående merverdiavgift fullt ut.

5.4 Frivillig registrering

Utleie av fast eiendom er i dag som hovedregel unntatt fra merverdiavgiftsloven, på samme måte som f.eks. konsertbilletter. Det betyr i utgangspunktet at en utleier som leier ut eiendommen til en leietaker, ikke har fradragrett for inngående MVA på anskaffelser knyttet til eiendommen, verken til vedlikehold eller drift (inkludert regnskap/revisjon osv.).

Når det gjelder fast eiendom er det imidlertid innført et «unntak fra unntaket», dvs. at utleiere av fast eiendom i de tilfeller hvor de har en avgiftspliktig leietaker som benytter arealet i avgiftspliktig

virksomhet, kan søke om såkalt «frivillig registrering» av utleievirksomheten. En slik registrering medfører at den tidligere unntatte virksomheten nå blir regnet som avgiftspliktig. Utleier må da fakturere leietaker med tillegg for MVA, men får til gjengjeld fradrag for inngående MVA på alle anskaffelser knyttet til eiendommen, både vedlikehold og drift. Ettersom vilkåret for slik frivillig registrering er at leietaker er avgiftspliktig, vil leietaker ha fradragsrett for MVAen som blir belastet på husleien, enten helt eller delvis.

Et alternativ til de overstående registreringsmodellene kan være at en lignende ordning innføres for kulturaktører, altså en frivillig ordning. For artister vil kjøper av deres tjenester som regel være konsertarrangører som med en slik ordning kan momsregistrere seg og få fradragsrett for inngående MVA. I et slikt tilfelle vil ikke momsen bli en belastning for arrangør. For arrangørene vil imidlertid en slik ordning bety at «sluttbruker», dvs. publikum, vil bli endelig belastet momsen og dermed i teorien måtte betale en høyere pris for billetten. Som nevnt over vil imidlertid fradragsrett for inngående MVA kunne «veie opp» for dette, slik at billettprisen for mange arrangører kan settes lavere uten at det påvirker resultatet negativt.

6 Kort om momskompensasjon for frivillige organisasjoner

Mange arrangører er i dag organisert som foreninger eller stiftelser, og kvalifiserer til å søke om momskompensasjon for frivillige organisasjoner, en ordning som administreres av Lotteri- og Stiftelsestilsynet.

Denne kompensasjonsordningen baseres på at man utarbeider en rapport som enten viser de faktiske MVA-kostnadene arrangøren har hatt (dokumentert modell) eller en rapport hvor det søkes om momskompensasjon på bakgrunn av samlede driftskostnader (forenklet modell). Formålet med kompensasjonsordningen er å kompensere frivillige organisasjoner for momsbelastningen de ikke får fradrag for. Ettersom man kan søke om momskompensasjon etter forenklet modell hvor det beregnes et søknadsbeløp basert på totale driftskostnader, og driftskostnadene også inneholder ikke-avgiftsbelastede kostnader som eksempelvis lønn, kan enkelte organisasjoner – avhengig av kostnadssammensetningen – i teorien oppnå et høyere kompensasjonsbeløp enn de ville hatt med ordinær MVA-fradrag. Til nå har imidlertid alle søkere mottatt et avkortet kompensasjonsbeløp som følge av at det er begrensede midler som deles ut gjennom ordningen.

Dersom organisasjonen i tillegg til den «kompensasjonsberettigede» virksomheten har annen ordinær avgiftspliktig virksomhet skal anskaffelsene det allerede er fradragsført inngående MVA på trekkes ut av søknaden, slik at organisasjonen ikke får refundert merverdiavgiften dobbelt.

Innføres det kultur moms vil avgiftspliktige arrangører ha fullt fradrag for inngående MVA på alle anskaffelser. Det vil følgelig ikke være behov (eller mulighet) for å søke om momskompensasjon etter denne ordningen. Ettersom det er Kulturdepartementet som bevilger penger til denne kompensasjonsordningen kan det være hensiktsmessig å opprette en dialog med Kulturdepartementet knyttet til disse midlene, slik at musikkbransjen kanskje kan nyte godt av midlene på andre måter. Opprettholdes momskompensasjonsordningen beløpsmessig på samme nivå som i dag, betyr det også at frivillige organisasjoner som ikke har annen merverdiavgiftspliktig omsetning vil få avkortet sine søknader i mindre grad enn i dag, ettersom det blir færre søkere på ordningen.

Vi kan også legge til at det ikke er alle arrangører som i dag kan søke om kompensasjonsmidler fra denne ordningen, eksempelvis arrangører som har arrangert virksomheten sin som aksjeselskap og er eid av privatpersoner, selv om disse baserer virksomheten sin på akkurat samme frivillighet som

arrangører organisert som forening eller stiftelse. En endring i regelverket til at alle kan oppnå ordinært MVA-fradrag kan dermed sies å gi likere og mer forutberegnelige markedsvilkår.

7 Veien videre

Som vi ser av det overstående vil innføring av kultur moms på konsertbilletter og artisthonorarer berøre flere aktører både positivt og negativt. Ringvirkningene brer seg både til støtteapparat, tjenesteleverandører og publikum. Det vil følgelig være en fordel om alle bransjeorganisasjonene er samstemte om at dette er endringer som er ønskelige.

Dersom bransjen ønsker en endring i regelverket er utfordringen hvordan dette kommuniseres. Her vil det være viktig å få frem at innføring av MVA på konsertbilletter/artisthonorar ikke nødvendigvis vil gjøre det dyrere for sluttbrukeren, men faktisk kan ha positive effekter for alle ledd i verdikjeden, i tillegg til at det forenkler hverdagen for mange aktører slik at disse kan bruke tid og ressurser på arrangementer og kreative prosesser.

Politikerne vil ha samme kommunikasjonsutfordring som musikkbransjen – et forslag om innføring av moms på konsertbilletter fra ett politisk parti vil sannsynligvis bli angrepet av de øvrige partiene som «nok en avgiftsøkning». Ønskes innføring av kultur moms er det følgelig viktig at musikkbransjen som helhet støtter opp om forslaget og kommuniserer at dette er ønskelig.

Med tanke på høringsnotatet fra 2008 og høringsinnspillene som kom den gang hvor en nærmest samstemt musikkbransje for det første mente at tallene som var brukt i utredningen ikke reflekterte virkeligheten, og at for det andre at konsekvensene av en innføring av kultur moms ikke var utredet tilstrekkelig, kan det anbefales at bransjen sammen arbeider for at det gjøres en ny offentlig utredning hvor representanter for musikkbransjen – som da har et positivt utgangspunkt til endringene – blir invitert inn i utvalget, herunder fremskaffer og bidrar med tallmateriale som kan anvendes.

Skulle det være spørsmål eller kommentarer til noe av dette er det selvsagt bare å ta kontakt.

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

Henning Eik Tomren

Advokat

T: 952 62 876

E: henning.tomren@pwc.com

Saksansvarlig advokat: Marit Barth